nii mitmeltki poolt, et rünnak toimub kohapealsete Vene võimukandjate omavolilisel korraldusel ja tsaari teadmata. Alles juuli esimestel päevadel, kui vene väed tegid Vastseliina juures röövretke Liivimaale, haihtus tsaari kavatsuste suhtes viimne kahtlus. 9. juulil õnnestus siin Streiffil lüüa enesest tugevamat kasakate jõuku, kuid kuulnud vene peaväe marssimisest piiri poole, alustas ta käsu kohaselt taganemist. Tee Tartu peale oli seega venelastele vaba.

Alates 1654. a. oli Tartu kreisi, mis tol ajal hõlmas ka praegust Võrumaad, osa Viljandi- ja Valgamaad ning Põhja-Läti Vene piiriäärseid alasid, landshöfdingiks (maapealikuks) vabahärra Lars Klasson Fleming, kes oli varem olnud samas ametis Stokholmis ja Upsalas. Iseloomult oli Fleming energiline, töökas ja arukas, kuid ühtlasi isekas ja kõrk, käitumises tihti toores ja hoolimatu mees, kes eluaeg mõistis soetada endale igal pool vaenlasi. Vaevalt asunud Tartu, sattus ta vastuollu nii asehaldur major O. Oerteni kui ka raega, eriti selle juhtivate isikutega, bürgermeister Joachim Warneke ja raehärra Johan Schlottmanniga. Tüli asehalduriga põhjustasid peamiselt isiklikku laadi küsimused, sest Oerten oli hellitanud lootust ise saada landshöfdingiks. Pinevus valitsusvõimu kohalike esindajate ja linnavalitsuse vahel oli kestnud traditsiooniliselt juba poola ajast peale, kuid nüüd omandas see Flemingi taltsutamata ägeduse tõttu ka tugeva isikliku vihavaenu värvingu.

Kohe ametisse astudes oli Fleming sunnitud pöörama tõsist tähelepanu Tartu kui kindluse kaitsekõlblikkuse tõstmisele ning poliitilise olukorra halvenedes pühendas ta sellele terve oma energia.

Tolleaegsed Tartu kindlustused koosnesid esijoones keskaegsest, põllu- ja telliskivist ehitatud tornidega kõvendatud müürirõngast, mis hõlmas kaarena Toomemäge ja alllinna. Väljastpoolt ümbritses müüristikku osalt kuiv, osalt veega täidetud kraav. Juba 16. sajandi lõpupoolel ei vastanud need kindlustused enam ajanõuetele ning alustati nende kõvendamist mullavallidega. Rootsi aja algul ehitati müüri ette Toome ja Emajõe vahele kaks mullast bastiooni ja teiselepoole Emajõge, nn. Saksa värava ette, praeguse Kivisilla asemel asuva puusilla kaitseks samuti mullast raveliin, mis tugevdati eelkraaviga. Järgnevatel aastakümnetel ei tehtud kindlustuste täiendamiseks peagu midagi ega hoolitsetud ka nende korrashoiu eest. Alles 1653. a. hakati neid sõdurite abil jällegi korrastama, kuid rahapuudusel edenes töö visalt ning Flemingi ametisse astumise ajal oli valdav osa ülesandest täitmata. Kuigi uus landshöfding temale omase energiaga asja juurde asus, ei olnud kindlus ka 1656. a. algul kaugeltki veel kaitsekõlvuline. Ainult erakordsete

Tartu VI, lk. 210